

Sygn. akt X GC 322/13

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach , Wydział X Gospodarczy

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSO Leszek Guza

Protokolant : Anna Rogal

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. S.

przeciwko (...) Spółce z o.o. w Z.

o ustalenie

oddala powództwo;

/-/ Leszek Guza

Sygn. akt X GC 322/13

UZASADNIENIE

Powód D. S. wniósł pozew przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. o ustalenie, że od dnia 21 listopada 1999 r. powód nie był członkiem zarządu pozwanej spółki wobec wygaśnięcia mandatu członka zarządu oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 5 lipca 1994 r. J. B. oraz A. M. zawiązali spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. W dniu 11 czerwca 1997 r. w głosowaniu jawnym do zarządu spółki jednomyślnie powołano powoda. Powołanie nastąpiło na czas nieokreślony.

Na posiedzeniu w dniu 20 listopada 1999 r. zarząd pozwanej spółki podjął uchwałę w przedmiocie przyjęcia i zatwierdzenia przedstawionego przez zarząd sprawozdania finansowego, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1998 r. oraz uchwałę w sprawie udzielenia zarządowi skwitowania z wykonania obowiązków w 1998 r. Ponadto podczas zgromadzenia wspólników nie podjęto uchwały w przedmiocie zarządu, a w szczególności nie powołano powoda do pełnienia funkcji członka zarządu.

W ocenie powoda podjęcie przez zgromadzenie wspólników uchwały w przedmiocie przyjęcia i zatwierdzenia przedstawionego przez zarząd sprawozdania finansowego, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1998 r. oraz w przedmiocie udzielenia zarządowi skwitowania z wykonania obowiązków w 1998 r., a nadto nie podjęcie przez zgromadzenie wspólników jakiegokolwiek uchwały co do dalszych losów dotychczasowych członków zarządu spółki spowodowało, że z dniem odbycia zgromadzenia wspólników, tj. 20 listopada 1999 r. wygasł mandat powoda, przez co od tego dnia nie był on członkiem zarządu pozwanej spółki.

Pozwana Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie stawiła się na wyznaczony termin rozprawy oraz nie żądała przeprowadzenia rozprawy pod jej nieobecność.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 5 lipca 1994 r. wspólnicy J. B. oraz A. M. zawiazali spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

(dowód: fotokopia umowy pozwanej spółki k. 17-22)

W dniu 11 czerwca 1997 r. podczas Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki odwołano z zarządu spółki A. R. oraz powołano do zarządu powoda.

Powołanie nastąpiło na czas nieokreślony.

(dowód: fotokopia protokołu ze Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z dnia 11 czerwca 1997 r. k. 23)

W dniu 20 listopada 1999 r. zarząd pozwanej spółki podjął uchwałę nr (...) w przedmiocie przyjęcia i zatwierdzenia przedstawionego przez zarząd sprawozdania finansowego, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1998 r., a także uchwałę

nr (...) w sprawie udzielenia zarządowi skwitowania z wykonania obowiązków w 1998 r.

(dowód: fotokopia protokołu ze Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z dnia 20 listopada 1999 r. k. 24)

Powyższe ustalenia faktyczne poczyniono na podstawie zebranych w aktach sprawy dokumentów.

Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z akt rejestrowych pozwanej, albowiem zgodnie z treścią § 95 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U.07.38.249) nie jest możliwe przesłanie akt rejestrowych poza siedzibę sądu rejestrowego.

Nadto, Sąd pominął dowód z przesłuchania stron wobec ich nieusprawiedliwionego niestawiennictwa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód wniósł o ustalenie, że od dnia 21 listopada 1999 r. nie był członkiem zarządu pozwanej spółki wobec wygaśnięcia mandatu członka zarządu.

Zgodnie z treścią art. 189 kpc powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Z art. 189 kpc wynika, że warunkiem uzyskania ochrony jest wykazanie przez powoda konkretnego interesu prawnego w żądaniu ustalenia stosunku prawnego lub prawa. Z interesu prawnego powoda w uzyskaniu zamierzonego ustalenia wynika legitymacja do wytoczenia powództwa z art. 189 kpc.

Powód podnosił, że podjęcie przez zgromadzenie wspólników uchwały w przedmiocie przyjęcia i zatwierdzenia przedstawionego przez zarząd sprawozdania finansowego, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1998 r. oraz w przedmiocie udzielenia zarządowi skwitowania z wykonania obowiązków w 1998 r., a nadto nie podjęcie przez zgromadzenie wspólników jakiegokolwiek uchwały co do dalszych losów dotychczasowych członków zarządu spółki spowodowało, że z dniem odbycia zgromadzenia wspólników, tj. 20 listopada 1999 r. wygasł mandat powoda, przez co od tego dnia nie był on członkiem zarządu pozwanej spółki.

Jednocześnie powód wyjaśnił, że posiada interes prawny dla wystąpienia z niniejszym powództwem o ustalenie, albowiem jest to jedyna droga dla skutecznego prawnie erga omnes określenia prawnych relacji pomiędzy powodem a pozwaną spółką, jak również powodem oraz podmiotami trzecimi.

W rozpatrywanej sprawie istotnym jest, że oceny zasadności żądania powoda należało dokonać w świetle treści przepisów Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks Handlowy (Dz. U. z dnia 30 czerwca 1934 r.), albowiem ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych weszła w życie dopiero w dniu 1 stycznia 2001 r.

Istnieje natomiast zasadnicza różnica w brzmieniu art. 196 kh, do którego odwołuje się powód i aktualnie obowiązującego art. 202 ksh.

Mianowicie, zgodnie z treścią art. 196 kh mandaty członków zarządu wygasają z dniem odbycia zgromadzenia wspólników, zatwierdzającego sprawozdania, bilans i rachunek zysków i strat za ostatni rok ich urzędowania.

Z kolei zgodnie z treścią art. 202 § ksh jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.

Zatem kodeks handlowy, w przeciwieństwie do kodeksu spółek handlowych, nie ograniczał kadencji członka zarządu.

Powód natomiast został powołany na czas nieokreślony.

Niemożliwym jest zaś ustalenie ostatnie roku urzędowania powoda, po myśli art. 196 kh.

Bez znaczenia zatem dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawał fakt, że w dniu 20 listopada 1999 r. zarząd pozwanej spółki podjął uchwałę nr (...) w przedmiocie przyjęcia i zatwierdzenia przedstawionego przez zarząd sprawozdania finansowego, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1998 r., a także uchwałę nr (...) w sprawie udzielenia zarządowi skwitowania z wykonania obowiązków w 1998 r.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że w judykaturze niespornym jest, iż czym innym jest kwestia mandatu, a czym innym kwestia pełnienia funkcji członka zarządu.

Wygaśnięcie mandatów członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie, bilans oraz rachunek zysków i strat za ostatni rok urzędowania (art. 196 k.h.), nie jest równoznaczne z zakończeniem kadencji tego zarządu.

Nie istnieje bowiem konieczne powiązanie między mandatem członka zarządu a kadencją zarządu jako organu osoby prawnej, w którego skład wchodzi dana osoba. W konsekwencji oznacza to, że takie zdarzenie, jak np. rezygnacja, odwołanie czy upływ kadencji organu (zarządu) spółki jest równoznaczne z pozbawieniem danej osoby funkcji członka zarządu jako piastuna organu osoby prawnej, okoliczności te zaś nie prowadzą do wygaśnięcia mandatu. Owo wygaśnięcie mandatu następuje zaś z chwilą, którą określa art. 196 kh w odniesieniu do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.

Należy zatem odróżnić urzędowanie członka zarządu, czyli piastuna organu osoby prawnej, od mandatu członka zarządu. Urzędujący członek zarządu to osoba formalnie powołana w skład zarządu i spełniająca funkcję członka zarządu jako organu osoby prawnej. Te atrybuty traci w razie odwołania, rezygnacji lub upływu czasu, na jaki została powołana (kadencja). Mandat członka zarządu przysługuje zaś urzędującemu członkowi zarządu, ale również członkowi zarządu, który już utracił atrybut członka urzędującego. Ten swoisty stan utrzymywania się mandatu członka zarządu bez atrybutu sprawowania funkcji członka zarządu (członek nie urzędujący) istnieje przejściowo. Kończy go odbycie zebrania wspólników (walnego zgromadzenia) zatwierdzającego sprawozdanie, bilans oraz rachunek zysków i strat za ostatni rok urzędowania.

Wygaśnięcie mandatu jest formalnym wyrazem rozliczenia się członka zarządu z obowiązków organizacyjnych związanych z przygotowaniem dokumentacji finansowej, która ma rzetelnie odzwierciedlać przebieg działalności

gospodarczej spółki za ostatni rok urzędowania. Takie są skutki wygaśnięcia mandatu, które można i należy odnieść zarówno do członka urzędującego, jak i nie urzędującego (nie sprawującego funkcji członka zarządu).

To rozróżnienie uzasadnia zatem pogląd, że wygaśnięcie mandatu nie jest równoznaczne z zakończeniem kadencji, jak i zakończenie kadencji nie jest równoznaczne z wygaśnięciem mandatu członków zarządu (tak też Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 czerwca 1997 r., sygn. akt III CZP 28/97, opubl. OSNC 1997/10/141).

W świetle całokształtu powyższego z braku przesłanek z art. 196 kh Sąd oddalił powództwo, o czym orzeczono jak w sentencji.

SSO Leszek Guza